

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2019. május 15.

**PEDAGÓGIA
ISMERETEK**

**KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

2019. május 15. 8:00

Időtartam: 120 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

A munka megkezdése előtt az átvett feladatlapon tüntesse fel a nevét és az osztályát!
A feladatokat figyelmesen olvassa el! A válaszokat a feladatban előírt módon adja meg!
Törekedjen a pontos, egyértelmű, szakszerű válaszra, a dolgozat olvasható és áttekinthető formájára!

Tévedés esetén helyes megoldásnak csak egyértelmű javítás fogadható el.

Kék vagy fekete tollal dolgozzon!

Sok sikert kívánunk!

1. Határozza meg a nevelés fogalmát! (Említsen 6 jellemzőt!)

6 pont

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Az oktatási módszer megválasztását befolyásoló tényezők közül soroljon fel öt példát!

5 pont

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....
- e) .....

3. Egészítse ki az alábbi hiányos mondatokat!

15 pont

- a.) Az előadás olyan monologikus .....módszer, amely egy-egy téma logikus, részletes kifejtésére szolgál. Általában ötvözi az elbeszélés és a magyarázat elemeit. Szerkezetét tekintve 3 fő részből áll: ....., ...
.....
- b.) A megbeszélés dialogikus szóbeli közlési módszer, melynek során a tanulók a ..... válaszolva dolgozzák fel a tananyagot. A kérdezés a megbeszélés leglényegesebb eleme. A kérdéseket lehet csoportosítani: megformálása alapján lehet: ..... vagy .....; tartalmilag vonatkozhat pl. ...., ...
....., Fontos, hogy a kérdések tartalmilag, formailag, nyelvi és stilisztikai szempontból pontosak legyenek.

- c.) A projektmódszer a tanulók érdeklődésére, a .....
..... tevékenységére építő módszer, amely a
megismerési folyamatot projektek sorozataként tervezi meg. A projektek olyan
komplex feladatok, amelyek elvégzése során a témát annak széles körű (pl. történeti)
összefüggésrendszerében dolgozzák fel. Alkalmazásának lépései:
.....,
.....

**4. Olvassa el az alábbi állításokat! Jelölje az igaz állításokat I, a hamis állításokat H
betűvel!** **12 pont**

<i>Állítás</i>	<i>I / H</i>
A nevelési-vezetési stílusok meghatározása Kurt Lewin nevéhez fűződik.	
A didaktika a görög eredetű nevelés szóból ered.	
A szabályjáték az óvodások tipikus játéktevékenysége.	
A csoport és egyén nem állítható élesen szembe egymással, egyik sem létezik a másik nélkül.	
A sztereotípiák függetlenek az érzelmeiktől.	
A didaktika az oktatási folyamat kérdéseivel foglalkozik.	
A megengedő nevelő nem próbálja korlátozni a gyermek viselkedését.	
A sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló csak szegregáltan nevelhető/oktatható.	
Az elsődleges csoport tagjai rendszeresen közvetlenül érintkeznek egymással.	
A szabadidő nem csupán időtöltés, hanem testi, szellemi felfrissülés.	
Az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége az alvás.	
A homokszórás a szerepjátékok közé tartozik.	

5. Sorolja fel az oktatási folyamat lépéseit/szakaszait!

7 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Az alábbiakban Kosztolányi Dezső: „Halotti beszéd” c. költeményének egy részletét olvashatja. A pszichológia melyik alapfogalma jut eszébe a versrészletről? Írja a pontozott vonalra!

5 pont

„Okuljatok mindannyian e példán.
Ilyen az ember. Egyedüli példány.
Nem élt belőle több és most sem él,
s mint fán se nő egyforma két levél,
a nagy időn se lesz hozzá hasonló.”

(részlet: Kosztolányi Dezső: Halotti beszéd)

.....

Határozza meg a felismert fogalmat!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Ismertesse az érés, mint fejlődési forma jellemzőit!

5 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Mutassa be a szociometria módszerét!

10 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Írja a pontozott vonalra, melyik fogalom jellemzőit olvassa!

12 pont

A.....nevelési-vezetési stílus egyik jellemzője, hogy a nevelő követelése parancsjellegű felszólításokon alapul, egyértelmű a feladatkijelölés, de nem ad teret az egyéni kezdeményezéseknek.

A ..... a tanulás céltudatos irányítása.

A..... az a művelet, amelyben a résztvevők között információk, értékek, viselkedés- és gondolati minták átadása, átvétele, cseréje történik.

A ..... az ismereteknek új helyzetben való alkotó felhasználása.

Az ..... válasz az érzékszervekre ható energiákra.

A .....az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenységi formája.

Az .....együttnevelést jelent.

A .....a társas érintkezés pszichológiája.

A megismerő tevékenységeket ..... nevezzük.

A meggyőzés, tudatosítás módszerei a ..... módszerei közé tartoznak.

.....az emberi szükségleteket hierarchikus rendszerbe állította.

Az..... beleérző képesség.

10. Húzza alá!

8 pont

Melyik nem jellemző az engedékeny nevelési stílusra?

- A felnőtt nem fogalmaz meg a gyerekekkel szemben követelményeket.
- A ráhagyás jellemzi.
- A felnőtt egyértelmű követelményeket támaszt.
- Kedvez az anarchia kialakulásának.

Melyik nem kognitív folyamat?

- gondolkodás
- figyelem
- harag
- érzékelés

Melyik nem tartozik a pszichológia alkalmazott tudományai közé?

- neveléslélektan
- munkalélektan
- szociálpszichológia
- reklámpszichológia

Mivel nem foglalkozik a pszichológia tudomány?

- az egyén viselkedésével
- pszichés funkciókkal
- lelki jelenségekkel
- az egyén nevelésével

Melyik nem a megfigyelés egyik formája?

- önmegfigyelés
- retrospekció
- exploráció
- mások megfigyelése

Mit vizsgál a szociometria módszere?

- az egyén fejlődését
- közösségi kapcsolatokat
- a közösség fejlődését
- az egyén szükségleteit

Melyik közvetett megismerő folyamat?

- érzékelés
- észlelés
- figyelem
- emlékezet

A retrospekció:

- feltárás
- önmegfigyelés
- visszatekintő elemzés
- beszélgetés

11. Jellemezze a táblázat segítségével az alábbi játékfajtákat!

15 pont

Mindegyik játékfajtaához írjon 3-3 játékeszközt, majd jellemezze az egyes játékfajtát!

	<i>Megnevezés</i>	<i>Játékok és Játékeszközök</i>	<i>Jellemzői</i>
1.	Gyakorló-játék	....	....
2.	Szerepjáték	....	....
3.	Szabályjáték	....	....

	a feladat sorszama	pontszám			
		maximális	elért	maximális	elért
Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1.	6		60	
	3.	15			
	4.	12			
	5.	7			
	9.	12			
	10.	8			
Szöveges (kifejtendő) feladatok	2.	5		40	
	6.	5			
	7.	5			
	8.	10			
	11.	15			
Az írásbeli vizsgarész pontszáma				100	

_____

dátum

_____

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		
Szöveges (kifejtendő) feladatok		

_____

dátum

_____

dátum

_____

javító tanár

_____

jegyző